

ÁRJEGYZÉKE

legújabb magyar könyveknek,

Heckenast Gusztáv kiadó-hivatalában Pesten,

egyetem-utca 4-ik sz. a. megjelentek, és minden könyvkereskedésben kaphatók:

- Jósika Miklós. Emlékirat.** Első és második kötet. Nyolczadret. Borítékba 2 ft.
- Jókai Mór. Milyenek a férfiak?** Elbeszélések. 1865. Ára füzve 1 ft.
- Jókai Mór. Milyenek a nők?** Elbeszélések. Két kötet. Nyolczadret. (207, 200 lap.) Borítékba füzve 2 ft.
- Zilahy Károly. Hölgyek lantja.** Magyar költemők műveiből szerkesztve. Egy acrélmetszettel. 8 rétt. Füzve 2 ft. Diszkötésben 3 ft.
- Goethe. Az ifju Werther keservei.** Fordította Bajza Jenő. 12-rét. (191 lap.) Füzve 1 ft. Diszkötésben egy fényképpel 2 ft. 40 kr.
- Csokonai válogatott munkái.** Kéziratok s eredeti kiadások alapján Toldy Ferenc által. A költő arcképével. 8-rét. 3 kötet. Füzve 1 ft. 50 kr. Velinpapíron, diszkötésben 3 ft.
- Ujabb magyar Lantosok. Petőfitől maig.** Petőfi Sándor arcképével. Füzve 2 ft. Diszkötésben 3 ft.
- Magyar koszosok albuma.** Irói élet- és jellemrajzok. Irta Zilahy Károly. Mutatványokkal és tizenegy acrélmetszettel. N. 8-r. Diszkötésben 5 ft.
- A magyar nép dalai és dallamai.** Hangjegyekre tette és kiadta Szini Károly. 1865. Első füzet: 50 dal. (72 lap.) Ára 30 kr. E folyam 4 füzetből fog állani, mely 200 dalt és dallamot foglal magában.
- Schiller Frigy. A harmincz éves háboru története.** Fordította Torkos István. 8-rét. (423 lap.) Füzve 2 ft. Diszkötésben 3 ft.
- Magyar kézi-atlasz.** huszonhat nagy földképen egész földünk egyes részeit ábrázolja az államok jelen területi viszonyai szerint. Hunfalvy Janos felügyelete alatt kiadva. 12 ft.
- Ismerettár.** Nélkülözhetlen **segédkönyv**, mely a történelem, természet s egyéb tudományok és művészet köréből lehetőleg minél több érdekes tárgyat és egyéniséget betűsorozatos rendben megismertet. Tíz kötet: A—Z végig. Ára egy kötetnek 1 ft. **Öt kötetben vászonba kötve** 12 ft.
- Uj francia-magyar és magyar-francia szótár.** A legújabb kútfők, különösen Molé francia szótára szerint szerkesztve. Harmadik tetemesen bővített és javított kiadás. Első kötet: francia-magyar rész. 8-rét. (415 lap.) Borítékba füzve 1 ft. 60 kr.
- Gróf Széchenyi István politikai iskolája,** saját műveiből összeállítva. Három kötet. N.-8-rét (384, 456 lap.). Ára füzve 7 ft. 50 kr. (Mindegyik kötet 2 ft. 50 kr-ért külön is kapható.)
- Salamon Ferencz. Magyarország a török hódítás korában.** Nagy 8-rét. (431 lap.) Borítékba füzve 2 ft. 80 kr.
- Dr. Weber György. A világtörténet tankönyve.** Tekintettel a műveltségre, irodalomra és vallásra. Toldalékol: A német és magyar irodalom-történet vázlatban. A tizedik bővített kiadás után I-5-ö, II-ik III-ik és IV-ik füzet. Nagy 8-rét. Egy-egy füzet 40 kr.
- Függelék az ideiglenes törvénykezési szabályokhoz.** Az új törvénykezési rendszer behozatala óta kibocsátott szabályrendeleteknek hivatalos felhívás és hiteles adatok nyomán összeállított teljes gyűjteménye. — **Első folyam.** 1861—1863. Második ujonnan átvizsgált kiadás. 8-rét. (227 lap.) Borítékba füzve 2 ft.
- Második folyam.** Első füzet. (1864. Január—június. I—XXXII. sz.) 8-rét. (188 lap.) Borítékba füzve 1 ft. 40 kr.
- Második folyam.** Második füzet. (1864. Julius—szeptember XXXIII—LXVII. sz.) 8-rét. (53 lap.) Borítékba füzve 50 kr.

Figyelmeztetés a t. cz. vidéki közönség számára, különösen oly helyekre nézve, a hol könyvkereskedés nincs. — Megrendelések a fennhirdetett könyvekre egyenesen a fennevezett kiadó-hivatalhoz intézhetők, a mely a szétküldést pontosan posta-uton eszközölné, és pedig azon esetben, ha a megrendelt könyvek összege legalább 2 főt tesz, **bérmertesen.** Az illető összeg vagy előre beküldendő a kiadó-hivatalhoz, vagy a könyvek átvételekor a posta-hivatalnak kifizetendő.

Kimerítő árjegyzékek ingyen!

Dr. Konek Sándor. Az ausztriai birodalom, jalesen a magyar korona országainak statisztikai kézikönyve. Első, második és harmadik füzet. A teljes munkának ára 5 ft.

Fiedler Ignác. A telekkönyvi törvény gyakorlati alkalmazása. A telekkönyvi törvény mindazon részeivel, melyek a feleket érdeklik, okirati s kérvényi mintákkal és példákkal felvilágosítva, és azon rendeletekkel is, melyeknek közvetve a telekkönyvi ügyekre befolyásuk van. A felek és ügykódok használatára. 1865. (XXIV. és 274 lap. Nagy 8-rét.) Füzve 2 ft.

Mezei gazda népszerű vezérkönyve, a mostani viszonyokhoz alkalmazva. Földbirtokok, gazdaszettek és földművelés használatára, de kiváltképen a magyar földművelő nép számára; különös figyelembevételével annak, miképen lehet és kell a gazdaszettek elszáruen rendezni, lehető legjövendőbbök fökra emelni és csinítani. Több gyakorlati földművelők és gazdaszettek közremunkálásával **Galgóczy Károly** által írott harmadik kiadás ut n negyedik kiadásban javította és bővítette **Reischer Endre.** 1865. (21 iv 8-rét.) Ára füzve 80 kr.

Robinson Crusoe élete és kalandjai. Angol után átdolgozva. 114 képpel. 2-ik kiadás. Ára füzve 50 kr. Diszkötésben 1 ft.

Hoffmann Ferencz. 100 kis történet jó kis gyermekek számára. Nyolcz képpel. Keményen kötve 1 ft. Szinezett képekkel kötve 1 ft. 40 kr.

Kis Postás. A kis magyarokhoz küldi **Lukács bácsi.** 2 füzet. Sok képpel 40 kr.

Paczig G. C. Korunk igényei szerinti gyakorlati mezőgazdaszisz. Együttal ezélszerű és tanulságos kézi-könyv a földbirtokok, bérnökök, mezőgazdaság-intézők, kezdő-gazdák s tanoncok, szóval mindazok számára, kiket érdekel a gyakorlati mező-gazdaság, az ötödik kiadás nyomán hazánk viszonyaihoz alkalmazva, átdolgozta **Reischer Endre,** volt keszhelyi gazdaszagi tanítészeti vegytan, gazdaszazat-, műtan- és számvitelnek tanára. Nagy 8-r. (437 l.) Borítékba füzve ára 2 ft. 60 kr.

Magyar gazdasszony teendői a közéletben, házában és könyv-hajadonok számára. Irta **Medve Imre.** (N. 8-rét. 500 lap.) Füzve 2 ft.

J. S. Albach. Harmonies religieuses Prières à l'usage des catholiques. Nouvelle traduction d'après la dix-septième édition allemande. Avec trois gravures. 32-rét. (587 lap.) Füzve 2 ft. Diszkötésben 5 ft.

Tárkányi Béla. Hajadonok őrangyala. Katholikus imakönyv. Tizenhatodret. Nyomatató papíron két képpel vászonba kötve 1 ft. Velinpapíron öt képpel bőrbé kötve, aranyvágással 2 ft. 50 kr. Diszkötésben 5 ft.

Zschokke Henrik után Áhitat órái. Kiválogatva és fordítva **Szász tag** által. Két kötet. 8-rét (348, 441 lap.) Borítékba füzve 2 ft. 50 kr. Velinpapíron, diszkötésben 5 ft.

Jósika Julia. Pályavezető. Jó tanácsok világba lépő fiatal leányok számára. Kis nyolczadret. (432 lap.) Borítékba füzve 2 ft. 80 kr.

A magyar ember könyvtára, **Pákh Albert,** a Vasárnapi Ujság szerkesztője felügyelete alatt. **100 iv 8-rét.** Négy kötet 2 ft. Postán bérmertesen küldve 2 ft. 50 kr.

Horváth Mihály. A magyarok története rövid előadásban. Harmadik javított kiadás. 8-rét. (586 lap.) Ára füzve 2 ft. 50 kr. Vásznonba kötve 3 ft.

Ollendorff H. G. eredeti angol nyelvtani új tanrende, melyet követve, néhány hónap alatt lehet olvasni, írni és beszélni tanulni. A magyar tanulók használatára átdolgozta **Egan James.** Füzve 1 ft. 50 kr.

Schwiedland Frigyes. Francia nyelvtan. (364 lap, 8-rét.) Füzve 1 ft. 50 kr.

Heckenast Gusztáv könyvkiadó-hivatala.

Kiadó-tulajdonos Heckenast Gusztáv. — Nyomatott saját nyomdájában Pesten, 1865 (egyetem-utca 4-ik szám alatt).

Pest, január 29-én 1865.

Előzetési feltételek 1865-dik évre: a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok együtt: Egész évre 10 ft. — Fél évre 5 ft. — Csupán Vasárnapi Ujság: Egész évre 6 ft. Félévre 3 ft. — Csupán Politikai Ujdonságok: Egész évre 6 ft. Fél évre 3 ft.

Hirdetési díjak, a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságokak illetőleg, 1863. november 1-től kezdve: Egy, négyezer hasábjott petit sor ára, vagy annak helye egyszeri igtatásnál 10 krba; háromsor- vagy többesori igtatásnál csak 7 krba számítatik. — Külföldre nézve kiadó-hivatalunk számára hirdetésmegyetek elfogad, Hamburg és Altonában: Massenstein és Vogler. — M. Frankfurtban: Otto Mollien és Jaeger könyvkereskedés; Bécsben: Oppelik Alajos. — és Pesten: a kertész-gazdaszati ügyünkész Is. Zsefsefér, 14. sz. a. Bélyog-díj, külön minden igtatás után 30 ujkr.

Reich Ignác.

Arczkep-gyűjteményünkbe minden kor-szak, minden rang, osztály, felekezet és foglalkozás szolgálat tárgyát és anyagot, föltevén, hogy azok, a kiknek emlékét megőrizni akarjuk, egyik vagy másik uton a nyilvános elismerésre szereztek érdemeiket. Feltűnő lehet, hogy a magyarországi izraeliták eléggé nagy száma daczára, aránylag oly ritkán van alkalmunk találkoznunk e helyen kitünőbb magyar zsidók érdemeinek ismertetésével. Bizonyosan nem rajtunk mulik a dolog, kik e részben is elvűl kitézett pártatlanságunkat szerelnök tanusítani: hanem valószínűleg azon körülményben, hogy az elműt időkben zsidó hazánkiai közügyeink előmozdításában kiténőbb szerepet már csak azért sem vihettek, mert e közügyekből a legújabb idők nagyob rész ki valóan zárva.

A kor egyenlítő szellemének lön feladata, a mulasztást e téren is pótolni. Biztató jeleket már is látunk, s mig a politikai jogok kiegyenlítése a törvényhozás legközelebbi intézkedésének van fűntartva, addig az élet már is él jogaival, s hazánkban is a társadalom terén sok oly válszalfal leomlott már, mely kevéssel ezélett még ledőnhetetlennek látszott. Mi azon hitben vagyunk, hogy ez előzmények megtörténte után a magyar zsidót is erősebb kötelekek fogják csatolni közügyeinkhez, s azon örvendetes csatlakozások, melyeket zsidó hazánkiai részéről már most is tapasztalunk a hazai tudomány, irodalom, művészet és ipar terén, nem lesznek többé egyes elszórt, véletlen események, hanem folyvást megújuló, természetes következmények. Azon zsidó hazánkiai sorából, kik napjainkban hazafüni és irodalmi érdemeik által követendő példa gyanánt világítanak hitsorsosaik előtt, ezuttal egy sok érdemű s szép tehetségű tanférfi emelünk ki.

A kiről szólni akarunk, az Reich Ignác, 1851 óta a pesti izraelita közszegi főiskolában a magyar és héber nyelv tanára, született 1821-ben a kies fekvésű Zsámbékon Pestmegyében, hol atyja a zsidó közszegnél jegyzői minőségben szegényes viszonyok

közt ugyan, de közbecsülésben részesülve élt. Ámbár atyja még deakul is beszélt, kis „Eizek“ fiát 13 éves koráig csak a cheder *) tudományában részesíthette, azaz tanulta a Bibliát eredeti héber szövegben és a Talmudot; de jeles elmetehetségei, éles esze már ekkor mutatkozott. E zsenge korában már annyi jártasságot és ismeretet tanusított a Talmud végtelen tömkelegében, hogy az akkori zsámbéki rabbi a choverral **) kiténtette. Ezen ajánló diplomával zsebében és az atyai áldáson kívül semmi egyébbel, a szegény 14 éves fü vándorutrá kelvén,

mon, mint rendes elemi-tanító működött, ki is későbbben Aradon a hires Chorin rabbi alatt, mint a magyar nyelv tanára a zsidók magyarosításában buzgóan munkálkodott. Ezen derék bátyja vezérlete alatt a magyar és német nyelv első elemlet megtanulván, a gymnáziumba lépett és mialatt ezt rendesen látogatta és kiténő sikerrel bevégezte, a Talmudot is szorgalmasan tanulmányozta. A gymnáziumot elhagyván, 1842-ben Pestre ment, hol a filozofát végzte. Szegénységében még minden anyagi támasz nélkül levén, tanulmányait itt félbeszakaszta s miután már magyarul, németül, francziául, héberül igen jól értett, deakul pedig beszélt is, mint nevelő nyert állomást Pest legelőkelőbb izraelita házában, mely minőségben 1848-ig maradt. Ezen időszak alatt több rendbeli hírlapi cikkekkel kezdé irodalmi tevékenységét.

Ki a nélkülözések daczára, mégis a szellemi élet felé törekszik, annak érdekei vagy eltompultak, vagy a természet azon fölséges kincscsel, mit humornak nevezünk, nagy mérvben megáldá. Ezen humor Reich Ignácot legmostohább viszonyai közt soha el nem hagyá; sőt ez megkedvelteté őt Pest igen sok körében és számos barátja a távol és közelben számtalanszor emlegeti Reich humor-teljes és szellemus modorát s társalgását. — Ezen humora egész nagyságában mutatkozik a Horn Ede hazánkfia szerkesztése alatt megjelent „Magyar Izraelitában“ közlött „Irodalmi kravalok“ cikksorozatban. — A „Honszerelmi dalokban“ igaz hazafüni érzés szól. Az e dalok fölötti kritika egy akkor magyar lapban azt mondja: csak ritkán párosult a zsidók elnyomása fölötti fájdalom oly tiszta nemes haszaszeretettel, mint e *honszerelmi dalokban*.

Hírlapirói munkásságát leginkább a zsidók magyarosodási ügyének szentelé; a haza és nemzet mindenkor alapigéje maradt és e kettőt őszhangzatosan kapcsolatba hozni leginkább szerette. Oly gyakran félreismert hazájának és kétszerte félreismert vallásának dicsőítése volt és maradt eszményképe, 1850-ben Zsámbékon szoros visszavó-

REICH IGNÁC.

Nagy-Váradra ment, héber tanulmányait folytatni, hol már akkor testvérbátyja, Salamon Cheder, zsidó elemi iskolák, melyekben csak vallási tantárgyak, a romlott zsidó szójárás tan-nyelvű használat mellett tanítottak, korunkban már ritkán találhatók. **) Chover, tiszteletczim, melyet a rabbi kiténő Talmud tanulóknak vagy olyan házas férfiaknak oszt, kiket erkölcsi és példás magaviseletök erre érdemesít. A chover-tulajdonosok a „rebbe“ helyesebben „rabbi“ predikátumot viselik nevek előtt.

kassága s kifogyhatlan termékenysége ez időtől kezdődik. 1846 közepén azonban meghasonlván Vachottal, a Pesti Divatlapról végkép megvált. — Irtak e lapba többek közt beszélyt és humoristikát: Bernát Gáspár, Degré, Gaál, Gyulai, Jókai, Kuthy, Lakner, Lauka, Nagy Ignác, Obernyik, Pálffy Albert, Remellay, Vas Gereben, Vajda Péter; költeményeket: Arany, Beöthy Zs., Bérczy, Czuczor, Eötvös, Garay, Gyulai, Hetényi, Lévai, Lisznyay, Losonczy, Mentovich, Pájer, Petőfi, Samarjay, Sárossy, Sujánszky, Székács, Szelestey, Tárkányi, Tompa, Vachott Sándor; vegyes czikkeket: Erdélyi János, Kolmár József, Szegfy Mór. — Megjelent 1844-ben hetenkint egyszer két iven. 1845 első felében kétszer, júliustól egyszer hetenkint két iven velinen szines borítékban 4-rében; 1847-ben azonban alakját 8-rétre változtatta; nyomtatott Budán a m. k. egyetem nyomdájában az első két évi folyama; 1846. és 1847-

több oldali vizsgálat hasznait, t. i. az igazság fényre hozatalát, és csak így óhajtván megmeneni mind magát, mind bizottmányát a czéhiségtől stb., s ugyanazért a társaság mint olyan, nem valja magának a Szemlében előterjesztendő tanokat és ítéleteket. Eötvösgyál tüzetett ki a szépirodalom és szépműtan elmélete s története. Ezen tartalmaz és valóban tudományos bírálati folyóirat még ugyanazon év végével megszűnt.

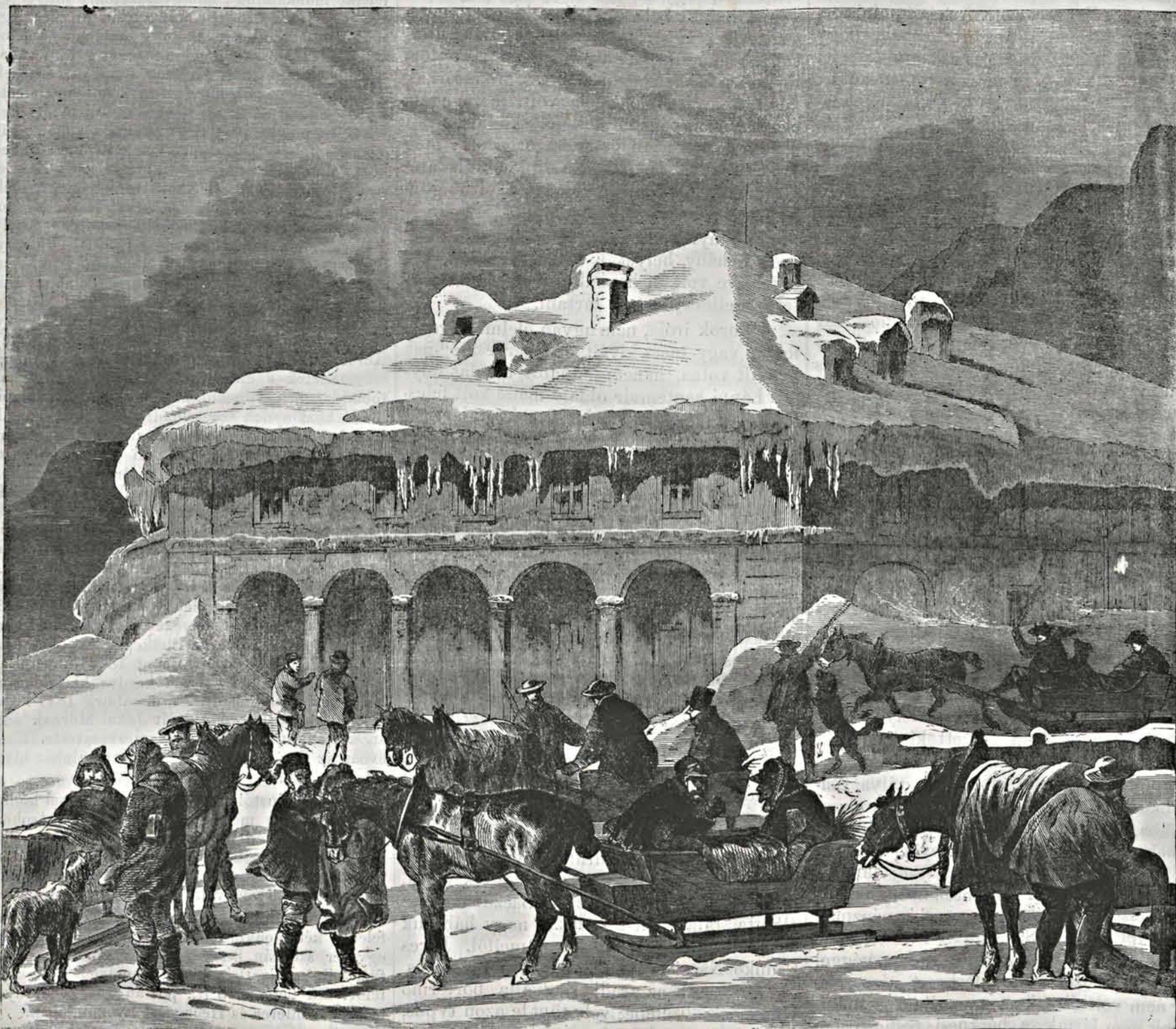
Megjelent hetenkint egyszer egy iven 8-rétben, ára félévre helyben 3 ft., vidéken 4 ft. pp. nyomtatta Beimel.

(Pesti Hirlap. 1847. I. 13 l. — Életképek. 1847. I. 711. 778. — Uj Ismeretektára. III. 112. V. 101. — Jelenkor. Encyclopaedia 1858. 30. l. — Toldy: A magyar költészet kézi könyve. Pest. 1857. I. 707. — Ferenczy és Daniélik: Magyar irok. Életrajz-gyűjtemény I. 1857. 123. 184. l.)

(Folytatás következik.) Szinygy József.

lábnyi magas hófal övezi. A csillogó jégkristályok a felső lég metező hidege, a hófuvatagokkal, sokszor terhes söt borzalmassá teszik ez utat; de annál jobban esik az utazónak, midőn 6450 lábnyi magasságban a tenger színe fölött, a barátságos zárda vidám meleg falai között szállhat ki, s új erőt szerezhet a dermesztő ut tovább folytathatására.

A zárda, melyet most képünkön bemutatunk, valódi jótétemény az arra utazókra. Mindjárt az ut mellett hatalmas gránitfalakkal van építve, néhány melléképülettel. A szerzet, mely valódi nemes ezélekből ott szállt meg, embereket s ugynevezett szent-bernát-hegyi kutyákat tart a véletlen hófuvatagok által eltemetett, vagy útközben megdermedt utasok megmentésére. A zárda különben az arra utazók jótékony adakozásából áll fenn, melyhez még a sveiczi kantonok is járulnak adományaikkal.

A téli posta állomása a szent-gotthardhegyi zárda előtt Sveiczbán.

ben Beimelnél Pesten; ára félévre 5 ft., postán 6 ft. p. p.

(Pesti Hirlap. 1844. I. 449. — II. 639. 842. — 1845. I. 402. — 1846. I. 398. — 1847. I. 13. 376. l. — Életképek 1845. I. 15. sz. — Uj Ismeretektára. III. 488. VI. 66. — Ferenczy: Magyar irod. története. Pest 1854. 177 l. — Zilahy: Petőfi életrajza. 55. 56. 89. 90. — Honi irod. Hirdető 1844. 47.)

„Magyar Szépirodalmi Szemle.“ Kiadta a Kisfaludy-társaság, szerkeszté — Henszlmann Imre és Toldy Ferencz közreműködésük mellett — Erdélyi János, Megindult 1847 januárral. A „Vezérszó“ értesíti a közönséget, hogy: „a Szemle létesítése egy bizottmánynak tétett tisztévé, mely azonban a társaság más tagjai segédelmével is él.“ — és — „az egy nemesebb ízlés terjesztése az irodalomban.“ Előadja, hogy „a társaság elvek, tanok és ítéletek dolgában teljes szabadságot kívánt hagyni tagjainak, csak így biztosíthatván a

A szent-gotthardhegyi zárda Sveiczbán.

Azon tarka, mozgalmas élet, mely az Uri kantonból Tessinbe és Olaszországba vezető szent-gotthardhegyi uton nyáron át kifejlik, szeptember közepén rendszeren zsihadni kezd, s október második felében, midőn már hó borítja be a völgyeket, a kocsiakat szákkal cserélik föl, s ezeken tartják fenn a közlekedést a lapátolók által tisztán tartott keskeny ösvényen.

A Szent-Gotthardhegyen keresztül vezetett ut, egyike Európa legnagyobb szerű közlekedési vonalának, melynek egy részén regényes, más részén borzalmas kilátások gyakorolnak az ott keresztül utazóra elfeledhetetlen benyomást. A mérőföldekig terjedő hófal ut nagy részén télen át a keskeny ösvényt mindkét oldalon, gyakran 15

Egyébiránt az utasokról a sveiczi postaigazgatóság meglehetősen gondoskodik, hogy őket a hideg ellen biztosítsa; mert minden utas, midőn az apró számba beül, hónaljig érő bőrtakarót, s azonkívül egy bőrköpenyt kap, melytől a fagy ellen védi; úgy, hogy mindenik utas jól beburkolva, valóságos eskimóhoz hasonlít.

Fővárosi képek.

III. Dunavizes.

A népszámlálás fáradságos munkáján könnyű szerrel segíthetne az illető hatóság bizottság, ha Pest kintornásait és dunavizhordóit maga elé rendelné, mert csakugyan nincs ház a fővárosban, melyet e két faj kívül belül nem ismerne. Az első hálószobáig tolikodik be, a másik legfőbb csak

a konyhába jut, hogy a kádba eresze puttonyának tartalmát, de azért — házában volt. Mig amaz, szemtelensége által szerez magának conscriptionális adatokat, az utóbbi szemessége által kerül azoknak birtokába, s meg sem álmódni, mily helyesen itélnek és következtetnek ez emberek.

A vizhordó sokkal rokonszenvesebb, eredetibb alak amannál, mely minden városkában otthonos, mig a vizhordó tán csak Pesten virágzik, mert Európa többi fővárosában a vízvezetés fölöslegessé tevő ez emberséges munkásokat.

A vizhordó, ki mulatságos arczával lép itt önk elé, ismeretes ember a Lipót- és Terézvárosban, még pedig a „hasbeszélő“ vagy a „gyönyörű Jóska“ neve alatt. A házában, melyben lakol, napjában kétszer szokott megfordulni. Piros sikkája, piros cseréppipája s piros orra szeme elvirítanak. A kapu aljában vastagon kezd rá mondókáját s lesi, mig valaki a folyosón megjelen; ekkor a legvékonyabb diskantban, mely valahonnan a szomszédokból látszik jöni, hirdeti árújának hasonlíthatatlan voltát, s korholja a cselédeket, hogy miért nem „a szép dunavizessel“ hordatnak maguknak dunavizet. A szolgálók, kikkel a maga módja és az ő izlésük szerint eldélvadjokdik s kik egy-egy kézzelfogható tréfától nem riadnak vissza, partfogásba veszik a „szép vizhordót“, ki a házi állatokat, kutyát vagy macskát, melyekkel igen jó lábón áll, barátsággal s nem minden mellékező nélkül megsimogatja, a körje sereglett gyerekeknek éktelen pófákat vág, s vidáman, mint jött, távozik, ha nem adott is el puttonyából.

Szamara, mondhatjuk még népszerűbb, mint ő maga. Ez egy különösen derék számár, ki ugyan csacsi még, de kétségkívül sokra vihetné, ha a sors a „szép dunavizes“ taligája elé nem ragasztja. A csacsi, melyet költői gazdája „Lauránás“ keresztelt el, a mutató ujj legkisebb intésére el kezd ordítani. Első lábával kiveri, hány szeretőt tart a Náni, a Zsófi vagy a Kati, füleivel ollót csinál, farkahegyt a szájába veszi, szóval igen jovialis állat, melyet az utzaggyerekek jöltartanak szemlyével s czirogatással.

A dunavizes már kora hajnalban kezd nehéz napi munkáját. A téli fagy beálltával foglalkozása igen keserves, midőn a jégbe lyukat vágnia s terhével a meredek s csúszós parton fölkúsznia kell. Rendszeren feleséget s egy segédet tart, ki előre megy s a rendeléseket átveszi, hogy az utána döcögő járműből kevés várattással szállítsa át a vizes portékát. Az ilyen első legény rendszeren kiszolgált katona; sikkája s fehér, rézgombos kaputja ezt mutatja legalább. Mig a két férfi a puttonyokat rendeltetésök helyére viszi, az asszony az alatt a taligát őrzi. A puttony ára az emelet magasságával vagy a Dunához való távolsággal áll arányban.

Minden emelet egy krajczár különbség s így a vácsi vagy ország-uton tuleso utca hasonló neveli a puttony arát.

A dunavizesek derék testület, melynek tagjai atyafiságosan osztják föl egymás között a vá-

ros különféle részeit; egyik soha sem csap át a másik kerületébe; így történt a minapában, hogy egy vizhordó, férjhez ment leányának a bel- és Terézváros egy részét adá hozományul; hozomány, milyennel milliomosok sem dicsekedhetnek.

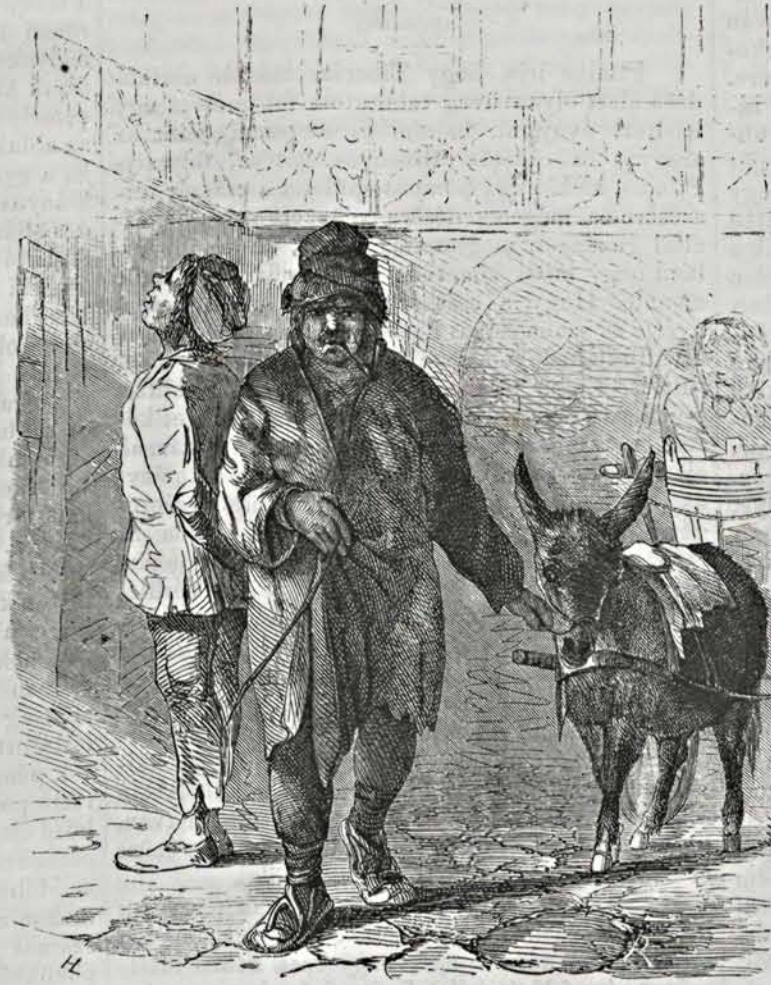
Vannak dunavizesek, kiknek Isten nagyra vitte dolgát: ezek például két lóval dolgoz-

A kis-szállási gazdaság.

(A jankováci uradalomban, Bácsmegegyében.)

Ellenségeink sem vonják többé kétségbe, hogy hazai iparunk és mezőgazdaságunk a legközből pár évtized alatt hatalmas lendülettel emelkedett ki kezdetleges állapotából; s az egyszer küzdelemmel bár, de diadalmasan elfoglalt téren folytonos ernyedetlen kitarással tör előre, de a külföld gazdasági, s iparviszonyaival ismerős hazafi e tekintetbeni előhaladásunk, s eddigi vívmányaink csak annyiban elégtelnek ki, a mennyiben ezekben a jövő fejlődés csiráit, s kezességét látja, különben pedig fájdalommal lesz kénytelen bevallani: hogy jelen állásunk e téren sem áll arányban a tudomány emelkedettségével, földirati helyzetünkkel, s nemzeti küldetésünk nagyszerűségével.

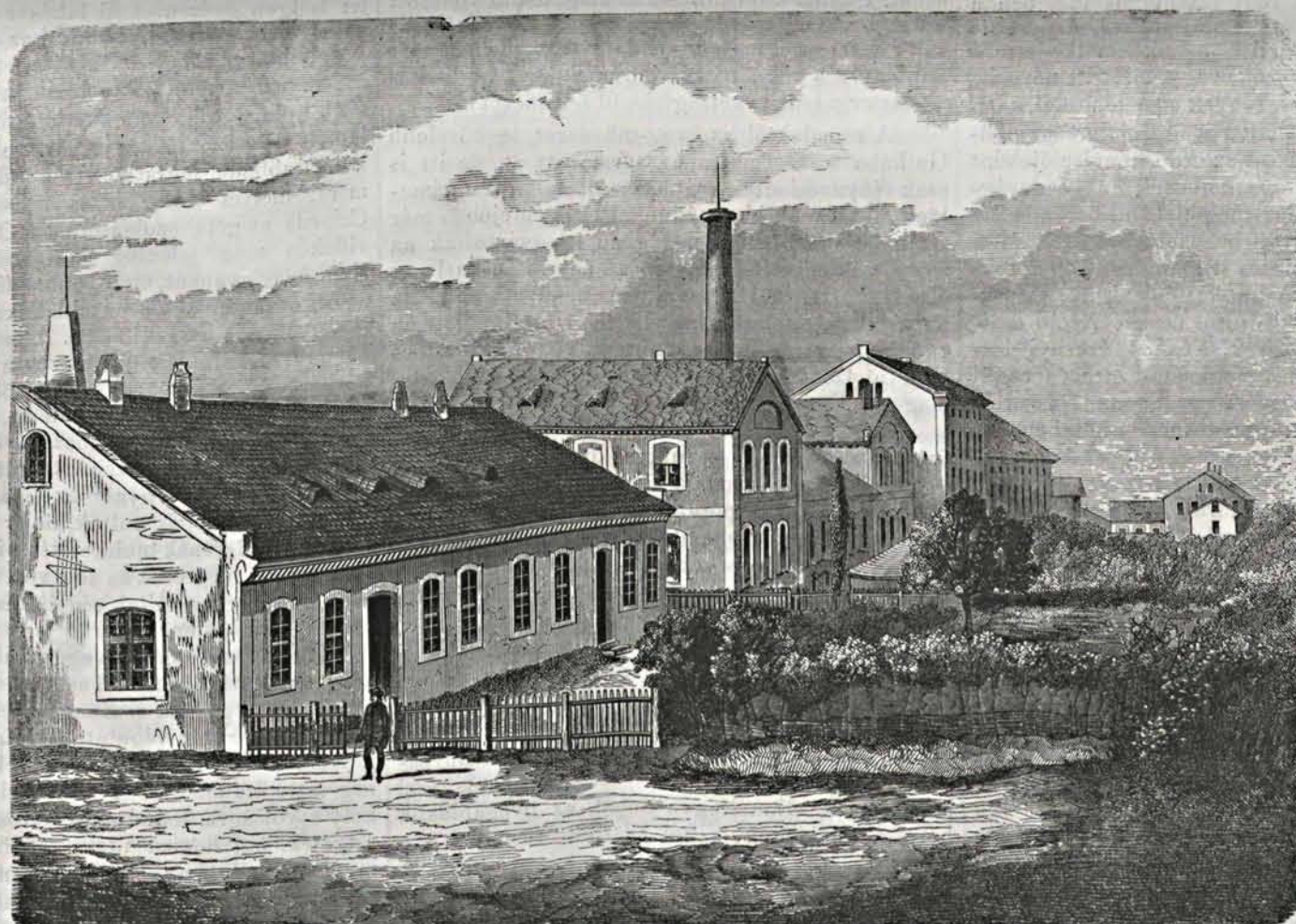
Nem titkolható hátramaradásunk, s nehézkes előhaladásunknak számos, vagy inkább számtalan tényezői között aligha első helyen nem áll népünk csökönység ragaszkodása a megszokott régihez, s oktalan idegenkedése a szakiskoláktól, hol jövő életpályájára szükséges ismereteket, általában pedig magasabb világ- és életnézetet nyerhetne, melyeknek birtokában az isten adta földet, s a termelést mind a nemzetgazdaságra, mind önmagára nézve, dús erű kinszbányává, kedves hazánkat pedig valódi kanaanává változtatná. Tekintsük meg jelenleg létező gazdasági iskoláink virágzását, és népszerűségét; idézzük emlékeztünkbe ama szánó, s nem ritkán gunyosolyt, melylyel népünk zöme a közötte elszórvá találkozó egy-két tudományosan képzett gazdát „tudós gazdának“ nevezi, ki „papirosn legeltet, és kalamárisból itat,“ s gondoljuk el, hogy még vagyonszemből gazdáink nagyobb része is tulontul élneken hiszi, ha fia a legtöbb esetben csak téli félé-

Fővárosi képek: III. Dunavizes.

nek már. Persze, hogy mindkettő vak s nem igen jó husban van. De szem- és testbeli tehetségök épen elég arra, hogy sokszor 20 tele puttonyt is megindítsanak; a teher ugyanis folytonosan fogy. Ismerünk különben olyat is, ki egy-maga húzza a taligát s czepli föl puttonyait az emeletekbe.

vekből látogatott elemi iskolát jól rosszul keresztüljárta, s várán várja a boldog pillanatot, hogy a még fel sem cseperedett utód tudományterhes fejéből csekélyke értelmi szerzeményét az eke, és szekerét mellett kiszellőztethesse, s a gazdává avatás ünnepeivel; jelvényével, az elmaradhatlan pi-

Kis-szállási gyartelep. — (Fénykép után.)

Azért aligha csatlakozunk föltevésünkben, ha azt mondjuk, hogy e szegény munkás mindamellent nem áhitozza a vízvezetést.

Ugy reméljük vagy félünk tőle, hogy bátran huzhatja még szekerét jó darabig.

ványt, de csak egyetlen is, sem édesgetés, sem rábeszéléssel nem lehetett kértetni 14000 lakosból. — Ime egy szomorú példa a sok közül!

Ilyen formán vagyunk ipariskoláinkkal is. Van ugyan egy pár úgy a hogy virágzó reáliskolánk, többnyire hazánk központi városában, de hányra volna még ezek mellett szükségünk, külö-

